

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetés-árak:

Egy évre 8 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délelben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felélős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Főmunkatúra:

Dr. WEISZ JENŐ.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Bazilik-tere Maszljovics-ház.
Telefon szám 119.

Kindóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában.
Telefon szám 42.
Nyitvatartás: naponta 20 óráig.

A „Szabad Lyceum“ megnyitója.

Most merészelve meg mondani valaki, hogy Szabadka civilizálatlan, a műveltség kezdetleges stádiumában levő város, midőn oly áldásos és nagyszabása culturmozgalmak és eszmék jutottak immár a megvalósulás stádiumába, mint a minők a jelenben, — s ha e mozgalmak és eszmék uttörői továbbra is lankadatlanul fognak fáradozni Szabadka culturalis viszonyainak fejlesztésén, akkor fátyolt borítunk, sűrű fátyolt ama elszomorító — de sajnós volt — statisztikai adatra, melyből keveserőséggel és fájdalommal veszszük tudomásul, hogy Szabadkának 71%-a nem tud írni, nem tud olvasni!...

S ha eljött volna az a rideg statisztikus a tegnapi megnyitóra, nem mertte volna e megdöbbentően szomorú adatot a világnak tudtára adni, mert azt tapasztalta volna, hogy igenis van Szabadkának intelligentiája, a jóért, szépert, nemesért lelkesülő műveltebb eleme.

A főgymnasium díszterme teljesen megtelt hallgatósággal, hogy jelen legyen a közművelődés szolgálatában álló „Szabad Lyceum“ megnyitóján; sűrűen megteltek a széksorok s ha végigtekintettem a díszes hölgyközönségen, fiatal leányok, diákok seregén, odaképzeltel magamat az Académia kistermébe, hol a „Kisfaludy“ és „Petőfy-Társaság“ tartja felolvasását. Ez a mi közönségünk ép oly figyelemmel és meleg érdeklődéssel hallgatta Tones Gusztáv tanár prologszerű megnyitóját s Bibó-Bige György felolvasását, mint a budapesti publikum Sipelust, Várady Antalt stb. jónevű íróit.

Ha a közönség aktív (mint felolvasó) és passzív részvételével (mint lá-

togató közönség) támogatni fogja a tudományt és ismeretet terjesztő társaságot, akkor kitűzött célját el fogja érni úgy szellemi mint anyagi irányban, mert ekkor fel fogja kelteni közönségünknek még eddig szunnyadó érdeklődését a szellemi munka és előrehaladás iránt s alkalmat fog nyújtani neki arra, hogy ismeret körét, úgy a gyakorlati élet, mint a tudomány és művészet terén gazdagíthassa, fejlessze. De minthogy a társaság célja oktatást nyújtani és pedig nemcsak az értelmi középosztály, hanem a nép számára s minthogy a tanulni vágyó nép zöme szegény, kívánatosnak tartom és ajánlom, hogy a tul magas 1 korona belépő díj helyett olcsóbb jegyek adassanak, — mindamellett úgy a szegény tanulókat segélyező egyesület, mint a közönyvtár egyület megkapná a maga részét.

Egyelőre a főgymn. tanárok jelentettek be felolvasásokat azonban szívesen látnak ha arra hivatott egyének fognak szakzerű felolvasásokat tartani, hisz van városunkban tekintélyes számu és kvalitásu jogász közönség, vannak kiváló orvosok, mérnökök, derék közigazgatási, vasuti s földművelési szakemberek, sőt íróink is valóságos jótéteményt gyakorolnának ezutal, ha active is hozzá járulnának a kitűzött cél eléréséhez.

A tegnapi megnyitón Bibó-Bige György főgymn. tanár a „prae-historiáról“ tartott szabad előadást. És több mint 5 negyed óráig tartó fejtegetései folytonos figyelem és érdeklődés tárgya volt. Előadását szemléltetőleg a muzeum tulajdonát képező, ós kori leletek és saját rajzainak bemutatásával tartotta. Kellemes módozó előadott tudományos értekezését élén-

ken tapsolta és eljenezte meg a közönség.

Ott láttuk jelen a főispánt, a polgármestert, Dr. Kertész t. főorvos, Dr. Bekefy, Dr. Bíró, Gyelmist s városunk intelligentiájának nagy részét.
Dr. G

Különfélék.

— **Keresztfeltétel.** A szabadkai ev. ref. egyházközönség tegnap d. e. fényes ünnepség kíséretében tette fel a kereszttel az újonnan épült templomára. Az ünnepélyes aktus előtt nagy mise volt, a melyen vidékről is többen vettek részt. Az ünnepi beszédet Korossy Emil lelkész tartotta.

— **Megszüntött fegyelmik.** A fegyelmi választmány f. hó 11-ikén ülést tartott. Először a polgármesternek a „Népszava“ június 21- és 18-iki és Szabadkai Hirlap július 2-ik számában megjelent cikkek miatt maga ellen kért fegyelmi ügye került tárgyalás alá. A fegyelmi választmány ezt az ügyet egyhangú határozattal szüntette be. Ezután Szarajits Tivadar fegyelmi ügyére került a sor. Szarajits Tivadar ugyancsak a Népszavában megjelent „Halgason maga“ című cikkből kifolyólag kért ön maga ellen fegyelmít. A fegyelmi választmány ezt az ügyet is egyhangú határozattal szüntette be. Pajor Kornél és Martyn Ivag fegyelmi ügyében a választmány fegyelmi vétséget nem talált. A két ügyesedleges rendbírságolás végett a polgármesterhez tételtet át.

— **Magyar hitszónok választás.** A szabadkai izr. hitközség választó polgárai tegnap nagy lelkesedéssel választották meg az új magyar hitszónokot. megválasztott Dr. Klein Arnold a veszprémi izr. hitközség nagytehetségű rabbija, aki próba szóoklatával egyszerre meggyőzte a szabadkai zsidóság terjesztését. A választásról hivatalilag értesítették az új hitszónokot és felkérték, hogy az installatió napját jelölje meg. Mint értesülünk az installatió nagy ünnepséggel fog végbemeni.

— **Jegyzőválasztás.** Ó-Moroveza községben f. hó 18-án tölttek be választás útján az üresedésben levő községi jegyzői állás, arra

OSZTÁLYSORSJEGYEK

Elő huzás november 16-17-én
3000 nyeremény, 260,000 korona összegben:

nyolczad	negyed	fél	egész
75 kr.	1 frt 50 kr.	3 frt.	6 frt.

Külön kedvezmény! Postadíjat s költséget sem helybeli, sem vidéki nem számítok fel, még más fővárosútok tetemes díjakat szednek be e Azonköl a 1/4 sorsjegyet vásárol, ingyen kap egy hiteles sorsolási

Kunetz Mór banküzlete Szaba

100,000 sorsjegy 50,000 nyeremény

főnyeremény legkedvezőbb esetben:

1 millió korona

az alkalomra a községi képviselő testület egy része alábbi felhívást bocsátotta ki: Polgártársak! Köztudomásu, hogy Ómorovica községben üresedésbe levő jegyzői állás legközelebb választás útján lesz betöltve. Polgártársak tömörülünk! s követeljük a törvényben is biztosított tiszta szabadválasztási jogot, hisz szük, hogy az irányadó felsőbbhatóság Ómorovica község közönségének ezen általános elhatározását méltányolni fogja. Célünk és törekvésünk tiszta és ment minden politikai színezettől. De mert a község lakosságának van a községi jegyzőjével minden ügyében bajában érdekeltsége; óhajjuk és kívánjuk a felsőbb hatóságtól, hogy a tiszta szabad választásnak szabad folyást engedjen, a közönség nevében kívánjuk, hogy jelöltünk, Simon János a választásnál jelöltessek. Előre is jelezzük, hogy a szabad és tiszta választás korlátozása ellen az ország színe előtt a parlamentben keresünk orvoslást. Több községi képviselő.

— **A szántovai sokacok.** A szántovai sokacok átírásáról annak idején közöltünk részleteket. Úgy látszik a gör. kel. egyház nagyon vigyáz hűvére s templomát is építet nekük. A múlt héten tette le nagy ünnepekké között Kupuszárovis Lyubomir zombori gör. kel. esperes a Szántován építendő új görög keleti templom alapkövét. A templomra még 8000 forint kell, a mely összeg fedezésén felhívások által szólítják fel a szerbséget.

— **Megüresedett plébánia.** Ó-Becséről írják: E hó első napjai óta kering a hír, hol igazolva, hol megerősítva, hogy a helyi rom. kath. plébánási állás megüresedik. Most már illetékes helyről nyert értesítés alapján irhatjuk, hogy Fonyó Pál rom. kath. plébános, pápai káplán — e hét első napjain ismételtén Császká György kalocsai érsek ur öccselenciaja előtt kihallgatáson lévén, — a főpap kezeihez benyújtotta plébániájáról való lemondását. E lemondás által megüresedett plébánia vezetésére öccselenciaja Jauch Ferencz hajai káplánt küldte ki adminisztrátornak, aki a napokban már át is veszi a hívek lelkeiben való igazgatását és a plébánia hivatal vezetését. Az ügy véglegre zárására és a hivatal átadására — úgy hírlk — Kirschbaum titeli plébános, mint érseki biztos van kiküldve, — Fonyó Pál plébánosnak lekötésnése, forduló pontot képez a lám. kath. hitközség életében, mert megszűnnek az általa teremtett amaz igalmak és éles ellentétek melyek már évek óta mind jobban kiélesedtek. Ez ügyben egy öt tagú küldöttség ment föl Budapestre Császká György kalocsai érsek urhoz, hogy arra kerjék, mikép a Kleiner Lipos kanonok által négy héten át tartott hitközségi számvizsgálat eredményeivel szemben Fonyó Pál plébánost vegye pártfogásába. Még valami bizalmi iratot is vittek magukkal. A küldöttséget a főpap kegyesen fogadta és megígérte, hogy mire hazatérnek az igazságnak megfelelően fog intézkedni.

— **Hulla a kutban.** A szatpári uton, egy ház udvarának a kutjában tegnapelőtt szombat reggel egy feles. lánknak indult emberrel a városi köznevelési iskolába szülő.

— **Bognár András csantavéri lakos** ma délután öt órakor kigyulladt és teljesen megégett. A tűz abból keletkezett, hogy az illető 6 éves fiúcskája tüzet gyújtott az iskolában. A szerencse csak az volt, hogy az ember nem volt ott, mert különben az egész házor megégett volna.

— **Elgázolás.** Tegnap este a „Nemzeti szálloda előtt egy flakker elgázolta Sárcevecis Ambrus helybéli öreg embert. Az eset úgy történt, hogy a kocsi gyorsan hajtott és Sárcevecis éppen át akart menni a kocsiuuton a kocsi pedig nem bírta a lovakat visszatartani. A szerencsétlen öregember súlyos sérülést szenvedett, a miértis kocsira tették és lakására vitték, a hol most ápolják.

— **Megégett ember.** Id. Kecskés Péter kishegyesi lakos csütörtökön részegen ment kocsiján a faluból a szállásra, utközben a pipájából tűz pattant az ölébe s ruhája meggyuladt. A tehetetlen emberől az uton szembejövők tépték le a ruhát, de már akkor Kecskés súlyos égési sebeket szenvedett.

SZÍNHÁZ.

Üdvöske harisnyakötője.

Régi közmondás az, hogy „nyugtával dicsekd a papot! és mégis megdicsértem Üdvöskeket, mielőtt a harmadik felvonás finaléjára a függöny legördült volna. Hát ez bizony baj volt, mert Üdvöske harisnyakötője az első felvonás közepén (akkor siettem beküldeni néhány soros referátumát a nyomdába), mondom a harisnyakötő akkor még „t e r d e n a l u l” volt. De ezenközben folyt az első felvonás és a harisnyakötő oszult — fölfelé.

„Micsoda férfi az, ki rossz néven veszi, ha egy csinos nő lábszáron a harisnyakötő fölfelé csúszik? — Hát hisz igazuk van azoknak, kik ezt szememre vetik — de én mégis rossz néven vettem a szombat esti Üdvöske-től ezt a fölfelé csúszó harisnyakötőt.

Mert tudni méltóztatik az a tisztelt harisnyakötő illó finomsággal térden alul szoritotta a „harisnyát” — amde ez a libegő puzkapsztor kosztúm repül a szelek szárnyán fel-fel — olyan magasra, hogy a színházi doktoron kívül minden néző füle belepirult.

És hát, mert Üdvöske olyan finom halló érzékű, hogy a birka pásztor hamis éneke má kacsójával a fülét kellett bedugni: nem volt „érkezése” a felszúzott harisnyakötőt eltakarni, azok az impertinens villanylámpák meg ép ezekben az omnosus pillanatokban világítottak legjobban.

A rendező legbecsesebb figyelmébe ajánlom tehát, hogy máskor, ha a libegő szoknyák magasra találnak szökni és a primadonna azzal lesz elfoglalva, hogy a saját fülecskéjét dugja be, nehogy a baritonista hamis énekét hallja és így a kecses idomok egész az óvig fellepleződnek — hirtelen csavarja le a villanylámpákat.

Ezzel a csavarással elérni azt is, hogy a közönség azt se fogja meglátni, ha a primadonna „tudtul adja” a tisztelt publikumnak, hogy partnere olyan hamisan énekel, hogy még az ő fülét is sérti.

Egyébként ezer hocsánat öszinte porombáskodásomért!

Könyörödmány egy zentai milliomosnak.

— „Egy-két garas, egy-két garas!” s remegve nyúl ki két keze öv. Kövesdy Györgynének, a ki a városi közgyűléshez benyújtott alázatos kérvényében elmondja az ő édes lányának nagy szerencséjét és elrokkolja a saját nyomorúságát, ilyenformán:

— **Tekintetes, kegyes szívű képviselő urak!** Az én édes magzatomat, az én drága leányomat, a ki egy egészséges, munkabíró leányzó volt cseledsorsban, elvitte feleségül egy gyermektelen, millióm földbirtokos özvegy ember. — Talán felszik is ismerni az én milliómos vőmet, Rudics Farkast. — Hogyne ismernék őt a jóságos szívű tekintetes képviselő urak, hisz az én vőm a legelső virilistája Zenta városának.

— **Hej, nem olyan bölcsőben ringattam** én drága magzatomat, hogy megálmódhatta volna abban a nagy szerencséjét... Az ursten bölcsessége rendelkezik édes mindnyájunkkal!

— **Az én édes leányom nagyon boldog,** a vőm is az... legalább nem képzelem, hogy boldogtalan volna... ehetik, ihatik gond nélkül, azután meg meglátogatta őket a nehezen várt gölyv madár... megajándékozta őket egy egészséges fiu gyerekekkel... a nagy vagyonnak örökössével... — Nagy öröm ez nek, jóságos képviselő urak nekem is, nekik is, oh mert én tudok örülni a gyermekeim örömeinek.

— **Hogy ezt a kis irasomat megírtam** ez csak azért történt, mert nem tudok tovább éhezni. Miért is kell a hitvány táplálék az embernek! Éheznek, pedig nem is tudok már sokat enni, kevés is beérem, de mikor az a kevés sincsen. Próbáltam koldolni is; — elkergettek, gunyosan elűzték, mert a vőm milliómos! Hát tehetek én arról? — Az én édes leányomhoz menekültem, ez meg félt az urától, az én milliómos vőmtől, nem mert meglátni engem, talán szégyelte az anyját... Ott a milliómos háznak, az én vőm háznak küszöbéről irgalmatlanul elkergettek, ép úgy mint a többi koldusokat... — elmentem, tovább vánszorogtam és éheztem mostanáig!

— **Tekintetes, jóságos képviselő urak!** Nem bírom tovább az éhességet, egy kis irgalmat, egy kis irgalmat, egy kevés alamizsnát kérek. Nem hosszu időre kérem olyan szívesen meghálnék, majd meghallgat a jó Isten....

A közgyűlés a milliómos anyósának, öv. Kövesdy Györgynek 3 frt alamizsnát szavazott meg egyhangúlag.

(K.)

Értesítés.

Van szerencsém a tisztelt gazdálkötönség becses tudomására hozni miszerint az eddig birt Drössler Károly neutitscheini gépgyári cég képviselőjét letettem és e helyett a m. kir. államvasutak gépgyárának bács-bodroghmezei vezérképviseletét vettem át. Midőn köszönetet mondok az irántam eddig tanúsított bizalomért, kérem a tisztelt gazdálkodó köztönség további b. pártfogását és vagyok

kiváló tisztelettel

Kertész Jakab

vezérigénynök,

prod. és raktár: Mária-Terézia park, Prokesch palota